

Матеріали жовтневого (1985 р.) Пленуму ЦК КПРС, опубліковані перед з'їздівські документи спрямували зусилля радянського народу на виконання грандіозних завдань комуністичного будівництва. Насамперед це науково-технічне оновлення виробництва і досягнення вищого рівня продуктивності праці, вдосконалення суспільних відносин, глибокі зміни у сфері праці, матеріальних і духовних умов життя людей. Це завдання, вказав Генеральний

секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов, винятково масштабне і багатопланове. Воно охоплює не лише науково-технічні, але й організаційно-економічні, соціально-політичні, освітньо-кадрові проблеми. У виконання їх покликана зробити свій внесок вища школа, яка готує спеціалістів для народного господарства. У нашому інституті 11—12 лютого відбудеться обласна науково-методична конференція «Ідейне і партійне спрямування процесу навчання студентів — найваж-

ливіша умова підвищення якості підготовки молодих спеціалістів». На пленарному засіданні, під час роботи секцій будуть розглянуті важливі проблеми, які стосуються всебічної підготовки спеціалістів. На конференції виступлять секретар Вінницького обкому Компартії України Г. Я. Буртяк, ректор нашого інституту І. В. Кузьмін, професор Е. Г. Проценко. Велика кількість науковців візьме участь у роботі секцій.

ДБАТИ ПРО ВИСОКУ ІДЕЙНІСТЬ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ

У новій редакції Програми КПРС вказується, що дальшого розвитку набуває система вищої освіти, яка повинна активно і своєчасно реагувати на запити виробництва, науки і культури, забезпечувати потреби народного господарства у спеціалістах, які б поєднували високу професійну підготовку, ідейно-політичну зрілість, навички організаторської, управлінської діяльності.

Життя вимагає рішучого підвищення якості підготовки молодих спеціалістів у вищій школі. Курс партії на всебічну інтенсифікацію виробництва, прискорення науково-технічного прогресу, посилення організованості і дисциплінованості, невпинне зростання матеріального і духовного рівня життя народу вимагає підвищення ефективності всієї ідеологічної, масово-політичної роботи у вищій школі. Це обумовлює необхідність підготовки таких спеціалістів, які були б здатні виступати ініціаторами науково-технічного прогресу і провідниками його досягнень, вирішувати необхідні соціально-економічні, організаційні і виховні завдання у трудових колективах.

Важливим методологічним принципом викладання, а значить і умовою підвищення якості підготовки спеціалістів, є послідовне, систематичне застосування лєнінського принципу партійності, тобто класово-партійний підхід до оцінки явищ, положень і висновків. Крім того, термін партійності треба розуміти як політичну позицію, що забезпечує цілеспрямований політичний вплив викладача на студентську молодь, чим самим сприяти її ідейному загартовуванню, допомагаючи виробляти непримиренність до недоліків, зазнайства, застою, рутини.

Послідовність здійснення у процесі викладання лєнінського принципу партійності набуває особливого значення, коли викладач постійно пам'ятає, що підготовка молодих спеціалістів зводиться не лише до оволодіння ними певною сумою знань, але, перш за все, до виховання їх як громадян соціалістичного суспільства, активних будівників, комунізму з притаманними їм ідейними установками, моральні інтересами, високою культурою праці і поведінки.

Викладач постійно повинен мати на увазі, що нема безпартійного підходу у вивченні наук, а, отже, і безпартійного викладання, що мета навчання і виховання у кінцевому результаті — це перетворення набутих знань, досвіду і навичок у революційну творчу діяльність. Ще К. Маркс вказував, що пізнання ставить за мету не тільки пояснити світ, але певним чином його перетворити за допомогою засобів праці, нової техніки, науки, шляхом усвідомлення практичної діяльності людей.

В основі марксистсько-лєнінської партійності лежить наукова об'єктивність. Будь-які намагання відходу від марксистсько-лєнінської партійності у викладацькій діяльності означають відхід від наукової об'єктивності. Тому дуже важливо, щоб у процесі викладання був забезпечений нерозривний зв'язок партійності і наукової об'єктивності.

Вирішальну роль у формуванні у студентів наукового світогляду відіграє учбовий процес: кожна учбова дисципліна може і повинна внести свій вклад у формування марксистсько-лєнінського світогляду майбутніх спеціалістів. Найбільш ефективний вплив на їх ідейне переконання має викладання суспільних дисциплін. Адже в цьому майбутній спеціаліст формується як особистість під впливом комплексу дисциплін, які вивчаються у вищій школі. Тому викладачі всіх дисциплін повинні глибше розкривати світогляд їх змісту, всіляко впливати на формування ідейного переконання своїх вихованців.

Нинішній студент — це завтрашній керівник трудового колективу. Тому дуже важливо домагатися єдності професійної і ідейно-політичної діяльності підготовки майбутніх спеціалістів. Тут першочергове значення має підвищення ідейно-теоретичного рівня викладання суспільних наук, марксистсько-лєнінського вчення з одого боку, з другого — посилення ідейного і партійного спрямування всіх дисциплін, які читаються у вузі, а також тісного зв'язку, в учбовому процесі кафедр суспільних наук із загальнонауковими і спеціальними кафедрами.

Масштабність завдань комуністичного будівництва, зростаючі темпи соціального і науково-технічного прогресу пред'являють високі вимоги до рівня професійної підготовки, ідейному і моральному вихованню студентів.

Нема сумніву, в тому, що професорсько-викладацький склад докладе максимум зусиль з метою дальшого вдосконалення партійного і ідейного спрямування процесу навчання студентів, всієї ідеологічної і політико-виховної роботи і на цій основі підвищить якість підготовки молодих спеціалістів.

І. В. КУЗЬМІН, ректор інституту, професор.

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 4 (203)

Виходить раз на тиждень

П'ятниця, 31 січня 1986 року.

Ціна 1 коп.

Виховуємо патріотів

В проект нової редакції Програми партії постановлено завдання про те, щоб всі радянські люди глибоко вивчали марксистсько-лєнінську теорію, підвищували свою політичну культуру, брали активну участь в громадському житті, активно впроваджували в життя політику КПРС. Це повністю стосується і студентської молоді.

Формуванню активної життєвої позиції служить курс історії КПРС, що читається студентам. На лекціях і семінарських заняттях з усіх тем цього курсу викладачі наводять приклади з життя і діяльності В. І. Леніна та його соратників — представників інженерно-технічної інтелігенції. Адже відомо, що в числі бійців лєнінської гвардії було чимало вчених. Це, зокрема, Кржижановський, Красін, Смидович, Старков, Радченко та інші.

Використання прикладів з життя і діяльності інженерів-соратників В. І. Леніна сприяє формуванню у студентів марксистсько-лєнінського світогляду, дає можливість виховувати їх активними борцями за комуністичні ідеали, виробляє у них почуття непримиримості до буржуазної ідеології.

Б. ВАЛЬЧУК, завкафедрою історії КПРС.

ЯК ВИ ЧИТАЄТЕ?

Впровадження в народне господарство різної комп'ютерної техніки, роботизованих комплексів, гнучких автоматизованих систем і систем автоматизованого проектування різко збільшило обсяг технічної інформації, з якою доводиться постійно працювати сучасному інженерові. Вміння самостійно користуватися складною технічною літературою, насиченою математичними і спеціальними даними, які неоднорідні за стилем і методикою викладу матеріалу, повинно формуватися протягом всього навчання у вузі, починаючи з першого курсу.

Однак, як показали бесіди з студентами, результати екзаменаційної сесії, а також аналіз студентських науково-дослідних робіт, цій важливій стороні педагогічної діяльності не приділяється належної уваги.

Наприклад, операційне обчислення — важливий метод інженерного проектування автоматизованих і автоматичних систем, електричних ланцюгів. По цьому розділу студенти другого курсу факультету автоматики і мікроелектроніки самостійно виконували розрахунково-графічне завдання, розробляли алгоритми вирішення диференціальних порівнянь,

узагальнювали результати своїх перших досліджень в рефератах. Проведено велику роботу. За відгукками викладачів кафедри математики, поліпшено якість вивчення операційного обчислення, вироблено першорядні навички по роботі з математичною літературою в бібліотеці, у читальному залі. Але виявилось, що більшість студентів не вміють правильно оформляти свої роботи: нема зносок на використані літературні джерела, у кінці роботи не наводиться список використаної літератури.

Під час самостійної роботи з спеціальною літературою студенти за труднощами у виборі головного матеріалу, особливо його інтерпретації за планами власних досліджень. Адже читання спеціальної літератури сприяє формуванню ідейної спрямованості у загальнонаукових і спеціальних курсах, вихованню гордості за досягнення вітчизняних і радянських вчених, які зробили значний внесок і в такий науковий напрям, як операційне обчислення.

Щоб навчити студентів впевнено і правильно використовувати технічну, загальнонаукову і особливо математичну літературу, на кафедрі вищої математики створено групу науково-технічної інформації. За співробітниками цієї групи закріплено академічні групи студентів факультету автоматики і мікроелектроніки. Як працювати з математичною літературою, студенти постійно навчаються на лекціях, практичних заняттях, консультаціях, під час самостійної роботи.

Особливо ефективні методи навчання, зокрема, ділові ігри на виробничу тематику. Наприклад, у діловій грі по статистичному моделюванню складних систем необхідно проробити великий список літератури з теорії вірогідності, математичної статистики, математичної економіки, виробничої кібернетики. У діловій грі використовуються різні види математичних таблиць. Тому на викладачів, співробітників науково-дослідного сектору, працівників науково-технічної бібліотеки, методичних служб, інституту чекає напружена робота по організації тематичних виставок, консультацій, проведенню занять, які популяризуватимуть відповідну науково-технічну літературу, сприятимуть підвищенню якості підготовки інженерів.

М. ФАДЕЄВА, співробітник кафедри вищої математики.

Формуванню активної життєвої позиції у майбутніх інженерів сприяють суспільні дисциплі-

ни, що вивчаються у вузі.

На знімку: староста групи І ЕС-82 Сергій Чу-

бенко складає екзамен з політекономії. На задньому плані член комітету комсомолу інституту Костянтин Запайщиков.

Екзаменатор В. Н. Бабій.

Фото студента енергофаку Валерія Кучмара.

ГОЛОВНА СФЕРА ВИХОВАННЯ

Здається, всім відомо, що основна сфера нашої діяльності — виробництво. Саме там створюються ті блага, котрі забезпечують наші безпосередні потреби. Отож головну увагу люди звертають на виробничу діяльність. І в цьому плані велике значення має вивчення економіки, бо знання проблем ефективності виробничої діяльності людей відбивається на їх добробуті, вихованні дітей, рості культурного і кваліфікаційного рівня.

Отож ми, викладачі кафедри політекономії, звертаємо увагу на те, що нові теоретичні висновки партії вимагають від вузівських суспільствознавців нових зусиль щодо підвищення ефективності виховної ролі суспільних наук у вузі. І дійсно, перед нами стоїть завдання сформувати у наших вихованців новий стиль економічного мислення.

Завдання це нелегке. Складність його полягає в тому, що слід не просто розтлумачити студенту ті чи інші явища суспільного життя, а допомогти йому сформувати реальний погляд на проблеми економічного і соціального розвитку колективу, суспільства.

Ось чому при читанні курсу політекономії в сучасних умовах ми звертаємо увагу на вивчення проблем економіки розвинутого соціалізму, переростання його в комунізм. Принципи нашого виробництва ми обов'язково порівнюємо з капіталістичним. Інакше наш предмет викладати не можна. Адже ми повинні не просто показувати закономірності нашого господарювання, а переконливо довести переваги соціалістичного суспільного ладу.

Виходячи з цього, викладачі кафедри на лекціях і семінарських заняттях акцентують увагу студентів на особливостях процесу капіталістичного відтворення, на концентрації і монополізації виробництва в умовах науково-технічного прогресу, на поглиб-

ленні капіталістичної експлуатації, на валютних стосунках між країнами, що характеризуються різним соціально-економічним ладом. В основу беремо передз'ясовані документи. По них проведено заняття на всіх потоках, в усіх академічних групах. Однак при вивченні будь-якої теми без них не обійтися, бо там не лише підведені підсумки нашої роботи, але й накреслено перспективи розвитку країни.

Розподіляючи обов'язки між працівниками колективу, враховуємо і науковий потенціал, і старання кожного викладача. Адже теоретичні викладки краще сприймаються тоді, коли лектор підкріплює їх прикладами практичної роботи трудівників країни, республіки, області. Особливо тому, що до такого виступи такого досвідченого викладача, як професора В. О. Птушенка, з особливою увагою сприймаються в студентській аудиторії і у виробничому колективі. Адже він багато років працював на керівних посадах у партійних і радянських органах, глибоко обізнаний з тими проблемами, що ставали перед країною на різних етапах економічних процесів з урахуванням рівня підготовки слухачів.

Великий досвід викладацької роботи мають професор Кігель Р. Ю., доценти Радомисельський М. І., Арапов М. М., асистент Фурсевич І. П. Ми вважаємо, що головним критерієм ефективності викладання марксистсько-ленінської теорії є те, наскільки теоретичні положення стають глибокими переконаннями студентів, як ці переконання, впливають на суспільну творчу, трудову активність.

Найважливішим завданням, що стоїть перед викладачами політекономії, слід вважати подолання елементів надмірної ідеологічної дійсності при викладанні політекономії соціалізму. Розкриваючи величезні переваги нашої економічної системи, слід підкрес-

лювати, що ці переваги ще недостатньо використуються в процесі господарської діяльності, прийнятті рішень господарським органам, особливо у їх виконанні.

Іноді викладання політекономії орієнтовано на пояснення студентам того, «як повинно бути» або «як буде». Безумовно, наукове розуміння економічної дійсності базується на пізнанні загального економічного розвитку соціалізму і комунізму, на розкритті в процесі викладання загальнокомуністичної спрямованості розвитку нашого суспільства. Але пояснення студентам загальних закономірностей розвитку комуністичного способу виробництва не повинно відірватися від реальності, від глибокого наукового аналізу того, що є насправді.

Отже, виховна, ідеологічна роль політичної економії, ефективність її повинна визначатися тим, наскільки ми, педагоги, вміємо дати правдиву і переконливу відповідь студентам на всі їх питання, настільки ми близькі у викладанні до практики, до реальних проблем і протиріч економічної дійсності. А що дійсність необхідно вивчати безпосередньо на заводах і фабриках, в колгоспах і радгоспах, де люди займаються господарською діяльністю, де є успіхи, труднощі і недоліки. Тому, перебуваючи на підприємствах, вивчаючи там хід соціально-економічного розвитку, викладачі кафедри підкріплюють свої теоретичні положення прикладами з практичної діяльності конкретних трудових колективів. Саме це забезпечує нерозривний зв'язок одержаних знань з переконаннями, що зрештою трансформуються в реальну політичну і трудову активність майбутнього спеціаліста.

Б. ПОНОМАРЕНКО,
завкафедрою політекономії.

ТВЕРЕЗІСТЬ — НОРМА ЖИТТЯ

Змія-спокусниця

Як хто, а Ольга Плаван, співробітниця кафедри вищої математики, найкраще почувала себе у відрядженнях. До впадоби припала їй столиця. У Київ вона щоразу відправлялася, як на свято. Правда, не мала вона там постійного товариства, з яким би можна було перехилити чарку-другу. Бо, власне, постійність як така її ніколи не влаштувала. Її хобі — у пошуках випадкових знайомств. І здебільшого не гуртових, а знайомство з однаками приваблювало співробітницю кафедри, зрозуміло, в особі чоловічих типів, значно молодших за віком.

Так було і того разу, коли з молодим киянином вона потрапила у ресторан, щоб відзначити його «іменини». Отам і сталася оказія, з якою довелося розбратися спочатку міліції, а потім Подольському народному суду м. Києва. Співробітниця кафедри гадала, що її виручить медична довідка, яку вона дістала, що буцим-то якась хвороба прихопила її у столиці, а насправді ж то змія-спокусниця супроводжувала її.

Запрошували і ми Ольгу Плаван на своє засідання товариського суду інституту, але вона не з'явилася, одразу ж подала заяву

про своє звільнення.

До змії-спокусниці був потрапив в обійми і сантехнік адміністративно-господарської частини А. Мартинюк. В результаті обоє проспали ніч у медвідстві, супутницю його не вдалося заслужити на товариському суді, за негрішми розплатився сам Мартинюк.

Якщо в цілому добрих перемін, які засвідчують тверезість в інституті, більше, та, бачите, ще трапляються такі випадки, про які розповіли.

Д. ЮДІН,
голова товариського суду інституту.

Ділові ігри виробничого змісту — потужний засіб активізації навчального процесу. Вони надають йому комплексності, імітують теоретичні і прикладні ідеї, спрямовані на впровадження в народне господарство досягнень науково-технічного прогресу. Ефективність ділових ігор в курсі вищої математики в значній мірі визначається їх ідейною спрямованістю.

Головними принципами формування ідейної спрямованості при проведенні ділових ігор є: — чітке формулювання політичних, економічних і соціальних завдань, висловлених у рішеннях партії і уряду;

— трансформація цих завдань відносно до виробничих цілей того чи іншого підприємства, на фоні яких проводиться ділова гра, вибір найбільш ефективних науково-технічних методів досягнення поставленої мети;

— постійний зв'язок в ході ділової гри з трудовими підприємствами. Вищезгадані принципи

ДІЛОВИМ ІГРАМ—ІДЕЙНУ СПРЯМОВАНІСТЬ

найповніше реалізуються в ділових іграх, пов'язаних з прогнозуванням розвитку виробничої системи. При цьому формулюються і висловлюються математичною мовою об'єктивні закономірності функціонування виробничої системи. Наприклад, в діловій грі з статистичною моделювання складної системи використовується мета і завдання програми «Інтенсифікація - 90» для виробничого об'єднання «Термінал». На основі аналізу основних техніко-економічних показників, внесених до цієї моделі, виявляються об'єктивно існуючі взаємозв'язки, між виробничими показниками вибираються математичні конструкції, що відображають ці взаємозв'язки і дозволяють виявити резерви виробництва

для його інтенсивного розвитку.

Активізація ділової гри забезпечується також комплексом суспільно-політичних заходів: випуск «блискавок», стінників, проведення комсомольських зборів, організація зустрічей з керівниками і передовиками виробництва. Досвід показує, що здійснення розроблених принципів ідейної спрямованості ділових ігор значно підвищує якість навчального процесу, надає професійної направленості розділам курсу вищої математики при вирішенні реальних виробничих завдань.

В. ВАЛЬДМАН,
Н. КОКРЯЦЬКА,
викладачі кафедри вищої математики.

Для п'ятикурсників інституту ця сесія остання. Попереду захист дипломних проєктів.

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ — ДО ЗАГАЛЬНОЇ МЕТИ

Останніми роками стало традицією, що кафедра наукового комунізму проводить щорічно спільні засідання з профільними кафедрами, на яких розглядаються питання ідейно-політичного і методологічного спрямування курсів спеціальностей. Порядком денний таких засідань визначається заздалегідь і заноситься у річні плани роботи кафедр. Обговоренню питань передують відвідини нашими викладачами занять з технічних дисциплін, рецензування текстів лекцій, методичних розробок тощо. Обговорення, як правило, закінчується прийняттям рекомендацій, складанням планів спільних методичких заходів на допомогу викладачам спецкафедр. Варто відзначити, що такий взаємозв'язок дає багато користі і викладачам нашої кафедри, особливо в плані профілювання викладання наукового комунізму.

Важливою формою взаємодії профільюючих кафедр з кафедрами суспільних наук є участь ведучих професорів і доцентів - представників технічних кафедр в роботі державних експертних комісій з наукового комунізму, зокрема. Це, перш за все, значно підвищує авторитет державного екзаммену з наукового комунізму, допомагає викладачам профільюючих кафедр виявити і свої прорахунки і упущення в ідейно-політичному і методологічному спрямуванні своїх лекцій, внести відповідні корективи у свої робочі плани.

Важлива роль у формуванні активної життєвої позиції майбутніх інженерів відводиться суспільно-політичній практиці. З врахуванням особливостей кожної академічної групи і підприємства, де студенти проходять виробничу практику, наша кафедра розробляє індивідуальні

завдання по проведенню масово-політичної роботи студентів, разом з профільюючими кафедрами здійснює контроль за ходом практики. Ми надаємо також консультативну допомогу керівникам суспільно-політичної практики студентів.

В проєкті нової редакції Програми КПРС визначено головні завдання вищої школи-підготовка високопрофесійних спеціалістів, ідейно переконаних з навиками організаторської і управлінської діяльності. Виконання цих завдань — спільна робота усіх кафедр.

В. БОНДАР,
завкафедрою наукового комунізму.

Редактор
С. ДЖЕДЖУЛА.